

Włoska zdobycz w Afryce: Życie uliczne w Trypolisie.

Wojna domowa w Persyi.

Wielkie zawikłania światowej polityki, groźne dla pokoju europejskiego, przerwane obecnie hurtem działań włoskich, pozostawiły w cieniu dramat dziejowy, jaki rozgrywa się od kilku lat w Persyi, w tem skazanem, zda się, na zagładę państewku azjatyckiem. Jak w kalejdoskopie przesuwają się tam zmienne wydarzenia losów narodu perskiego: konstytucya, zbombardowanie „medżilisu” (parlamentu), wreszcie zdetronizowanie szacha Mohameda Alego i osadzenie na tronie małoletniego Achmeda Mirzy. Obecnie po okresie spokoju znów wrota Persyi bratobójcza wojna. Były szach, przebywający na wygnaniu w Rosyi, zapragnął znów sięgnąć po władzę i przed kilku miesiącami powrócił do Persyi, stanawszy na czele swych stronników. Skupiwszy około siebie oddziały Kurdów i Turkomenów, eks szach zaatakował wojska obecnego rządu perskiego. Początkowo sprzyjało mu szczęście. Wojska Mohameda Alego rozpoczęły już zwycięski pochód na stolicę państwa, Teheran, gdy niespodziewanie nadeszły wiadomości o zupełnej klęsce wyprawy. Mianowicie w pobliżu Weraminu wojska eks szacha zostały doszczętnie rozbite, a ich wódz Sardar Arszaad wpadł w ręce nieprzyjaciół i został natychmiast z wyroku sądu wojennego stracony. Podobno nawet i były szach Mohamed Ali dostał się do niewoli, ale wiadomość ta nie została dotychczas potwierdzoną...

W każdym razie nie ulega wątpliwości, że wyprawa Mohameda Alego zrobiła na razie *fiasco*. Czy jednak zażegna to dalsze knowania i walki bratobójcze w zdemoralizowanym i chylącym się do upadku państwie perskiem, jest rzeczą bardzo wątpliwą.

Włoska zdobycz w Afryce.

Oczy całego świata są teraz zwrócone na mało znany dotychczas kraj — afrykański Trypolis, który już dawno był kością niezgody pomiędzy Włochami a Turcją, aż wreszcie stał się bezpośrednią przyczyną wybuchu wojny pomiędzy temi państwami.

Przedewszystkiem należy tu zwrócić uwagę na geograficzne położenie Trypolisu, który zajmując obszar północnego wybrzeża Afryki pomiędzy francuskim Tunisem a Egiptem leży na jednej szerokości z państwem włoskiem, oddzielony wodami morza Śródziemnego. Tabliłość terytoryalna Trypolisu — popchnęła też niewątpliwie Włochy do zagarnięcia tego kraju, który po zajęciu Egiptu przez Anglików był ostatnią prowincją turecką w Afryce. Tem się też tłumaczy niezwykle wzburzenie, jakie wywołał w Turcyi najazd Włochów na Trypolis, który łączył Turcję i sułtana z afrykańskim światem mahometaniskim. Korzyści materialnych Trypolis

nie przynosił Turcyi żadnych, a władza sułtana była tam raczej nominalną, niż faktyczną. Bo jest to kraj z natury bardzo ubogi, mało zaludniony (około miliona mieszkańców), choć obszerny. Właściwy Trypolis obejmuje 220 000 kwadratowych kilometrów, jest więc trzy razy większy od Galicji. Jeśli jednak do tego dołączymy obszary przylegające, a nie posiadające właściciela, powstanie stąd obszar około 1,000.000 kwadratowych kilometrów, a więc większy, niż cała monarchia austro-węgierska. Jednakże z tych olbrzymich przestrzeni jedynie wązki pas nad morzem i kilka okolic wewnątrz-

nych ma ziemię urodzajną i żyzną. Reszta obszaru to pustynia, zasypywana piaskami z Sahary i tylko gdzieniegdzie usiana oazami i jarami z bujną roślinnością. Głównem miastem kraju jest port Trypolis, gdzie koncentruje się również cały handel. Oślepiające białe domy, jakby przylepione do równie białych skał, strzelające w górę minarety

Następcą Stołypina: Włodzimierz Kokowcew, nowy prezes rosyjskiego gabinetu ministrów.

meczetów stanowią pierwsze charakterystyczne znamię miasta.

Trypolis (miasto) liczy 50 000 mieszkańców, w tem 8.000 żydów, 4 000 Maltańczyków, zaledwie 2 000 Włochów i do tysiąca Europejczyków innej narodowości. Resztę ludności stanowią Arabowie, Maurowie i Turcy. Ulice mają też swój egzotyczny wygląd. Przesuwają się tam Arabowie o śniadych twarzach, przybrani w białe jak śnieg szaty, Maurowie w turbanach, Turcy z czerwonymi fezami na głowach i cała mozaika wschodnich ludów. Załoga wojskowa w Trypolisie liczy 15.000 wojska tureckiego.

Pod względem okazalszych budowli miasto jest bardzo ubogie. Posiada jednakże 12 meczetów, cerkiew grecką i piękny kościół katolicki.

Za miastem ciągną się wspaniałe ogrody drzew pomarańczowych, cytrynowych i daktylowych. Jest to jednak tylko wązki pas żyznej ziemi, poza któ-

Włoska zdobycz w Afryce: Widok miasta Trypolis.